

fortament en el seu curs. Crec que tenen explicació topogràfica anàloga, els pobles d'Escalona a la prov. de Segòvia i a la de Toledo.

Cal separar-ne, en canvi, el nom del poble d'Escaró, en el conflent (veg. l'article): no sé si va amb aquest un ant. *Escaron* que citaré allí, o bé amb els navarresos *Escaroz*, *Ezcaro*, d'origen basc manifest, i sense relació lingüística amb *Escaló*).

NLL menors provinents de l'apellatiu català: Pas dels Escalós, te. Fillols, en la drecera que des de Ver-net puja cap a Balaig (xxvi, 186.2); *Escalons*, te. Casinos (xxx, 90.24). *L'Escaló*, sengles pdes. valencianes a Olocau i a Torrent (xxx, 101.24; 136.20).

ESCANER

Llogaret de la vall de la Valira de Castanesa (Alta Ribagorça), agregat de Montanui.

PRON. POP.: *eskané*.

DOC. ANT. 1381: «Bernat d'Escaner» (veí de Noals i Senyiu, Camarena, *Focs*, 32); 1381: «Na Escanera» (a Denui, Camarena, *Morabatins*, 75); 1385: «Blanca d'en Scaner» (veïna de Montanui, Camarena, *Morabatins*, 75); 1385: «Bernat d'Esquaner» (veí de Noals i Senyiu, Camarena, *Morabatins*, 371).

ETIM. La pronunciació moderna *eskané* ens podria fer pensar en un ètimon basc com *azkan-oi* 'el poble del final', a través d'una evolució paral·lela a la que düt d'ARDAN-OI, passant per *Ardanué*, fins a *Ardoné*, noms que trobem a la mateixa vall del Valira. Però la presència de -r final en tots els testimonis medievals ens obliga a abandonar aquesta via en favor d'altres. En veiem dues de possibles:

a) Interpretar *Escaner* com un cat. ant. *Es Caner* 'el canyar'.

b) Veure en *Escaner* un més dels molts noms d'origen germànic que han passat a la toponímia catalana, com *Riquer* (Conflent), *Gonter* (Alt Empordà), *Gualter* (la Noguera) (cf. Coromines, *E.T.C.* I, pp. 243-247).

No veiem inconvenients per suposar un català antic *Es Caner* 'el canyar' (ll. IPSUM CANNARIUM) en l'origen d'aquest topònim. L'article salat té manifestacions toponímiques ben a prop: *Sarroca* i *Sarroqueta* a la vall de la Noguera Ribagorçana, a vista d'Escaner, *Sapeira* uns 40 k. més al Sud, *Estorm* població prop de Sant Esteve de la Sarga, a la part més meridional del Pallars Jussà. *Canyer*, en lloc del més comú *canyar*, és forma viva de Barcelona cap al Nord, fins a l'Empordà i el Rosselló, i enllaça amb l'oc. ant. *canier*. I, si no tenim coneixement de l'existència d'aquesta variant a la banda del Ribagorça, penso que altres col·lectius de plantes ofereixen la mateixa terminació: *boixiguer*, *matiguer*, *jonquer*, i la manca de palatalització del ll. -NN- no és inconvenient en la zona ribagorçana, on *cana* i *escanar-se* són normals.

Tampoc creiem que estigués desencaminat pensar en un nom personal germànic. Un gòtic *SKAUNHARI seria versemblant, tenint en compte que Förste-

mann recull la forma *Sconhari* al S. VIII: «*Sconhari* a la llista de Salzburg junt amb *Sconheri*, al. mod. *Schöner* i els antics NLL *Scaonberinga*, *Sconerstetes*» (*Altdcutsches Namenbuch*, 1306). I tampoc seria desgavellat un *ASKAN-HARI. Hi ha 24 noms en ASKA- en Förstemann, i infinits en -HARI. És clar que caldria postular una amplificació en ASKAN-, tal com hi ha *Atha-/Athar*. X. T.

[No vacillem a preferir l'etim. antroponímica: *En Scaner* en el citat doc. de 1385, i *Na Scanera* nom de la seva muller o filla, en el de 1381, tal com Ferrera nom d'una pubilla Ferrer etc. mostren que fou NP pròpiament i que d'ell ve el nom del llogaret de la mateixa vall; *can(y)er* per *can(y)ar* és estrany i llunyà d'aquesta comarca. Però com que SCON- o SCAUN- no donen -ca- i és nom poc freqüent, també es pot tenir en compte partir del conegut ERKANHARI, molt copiós des del S. VIII (*Polyptichum Irminonis* etc.), Först., 462, amb dissim. r-r > s-r, cf. el vulgaríssim *asmari* per *armari*. Resta dilema entre *ASKANHARI menys documentat i ERKANHARI menys obvi fonèticament. J. C.]

ESCARABAT

Antiga quadra del terme de Lleida.

El 1392 l'adquirí P. Sacalm, prop de Vensilló, la vengué als Hospitalers de Lleida en l'a. 1405, i ja estava despoblada en el S. XVII (MiretS., *TemplH.*, 468). 1405: «los lochs de Sidamunt i Palau d'Anglesola --- juntament amb la jurisdicció d'Escarabat i Sa-Novella» (id. ib., 443m.), prop d'Utxafava (*BABL* XII, 124). (2) Potser idèntica a la pda. *Escarabat*, que Mn. Segura (*Bu. Ass. Exc. Cat.* XII, 253) posa en te. de Juneda (entre Margalef i Parrelles): si no idèntic, seria pròxima repetició del mateix NL post-antroponímic. En tot cas, el nom es repetia en paratges més llunyans (3) en el Baix Llobregat, prop de St. Climent i del Berç (St. Just Desvern): 1282: «tota la vayl d'Eç Caravats, qui és a St. Climent, és del Sr. Rey quítia, e la vayl deç Querol e del Brech ---» (Hinojosa, *Reg. Señ. Cat.*, 356-7).

(4) *Es Puig de s'Escarbat* mall., al NO. o NNO. de dins el te. de Massanella, però cap a la ratlla Nord (Mancor XI, 55.4, 57.2).

(5) En var. vocàlica diferent: «*Scarbot*, mas de ---, en te. de Vilanova de Raó, prop de Perpinyà», doc. de 1171 (*Li. Fe. Ma.* II, 268); 1149: «massada *Escarbo* usque ad terminum Sti. Juliani de Villanova» en una donació als Templers (signada pel batlle de Vilanova), veg. art. *Raó*; 1143: «terra *Escarbot* de Malleoles» ['Malloles'] (*InuLC*). Altrament NP ross.: *Escarbot* ciutadà de Perpinyà, 1172 (*Li. Fe. Ma.* II, 278); 1275: P. *Escarbot* (RLR IV, 359). En l'*InuLC* afegeix *Escharbot* de Villanova, a. 1193, i uns 10 test. més del NP aa. 1146-1280, comprenent-hi un femení «*Adalaidis Escharbota*» a. 1153.

ETIM. Es tracta d'un NP germànic, tornat en part topònim, i en dues variants un poc distintes del 2n. membre. Els compostos de l'arrel SKAR- són bastant